

Презентації

Просвітянське століття Рівненщини

- на сторінках унікального й однойменного видання

Минулого тижня в читальній залі Сарненської центральної районної бібліотеки відбулася презентація книги «Просвітянське століття Рівненщини», на яку завітали небайдужі до золоті національно-культурної спадщини нашого народу. Адже саме просвітянський пласт упродовж багатьох століть свідомо відстоював самоідентичність української нації.

Мистецький захід розпочала Тетяна Лімонова, яка ознайомила присутніх із неординарним виданням і нагадала про історичні факти заснування української громадської організації культурно-освітнянського спрямування на Рівненщині. У листопаді 1917 року національно свідомі ентузіасти запалили на нашій землі вогонь «Просвіти». На догому шляху обласної організації зроблено чимало, однак їх діяльність ніколи не була достатньою. На результат можна сподіватися, коли кожен на своєму місці – будь то просвітянин, науковець чи пересічний українець покладе в загальну скарбницю спільних напрацювань бодай краплинку власного внеску, видобутого з глибини свого досвіду, тяжкої праці, страждань чи благополуччя.

Саме тому за рішенням правління Рівненського обласного об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка було ухвалено видання збірника наукових статей і спогадів «Просвітянське століття Рівненщини» за упорядкуванням відомих просвітян області – Івана Ветрова та Зої Дідич. Книга вийшла друком у видавництві «Коло» м. Дрогобич загальним накладом 1000 примірників. Зібрання вміщує 20 підрозділів на 948-ми сторінках, 16 із яких – спогади просвітян із районів Рівненської області, 56 – світлини про діяльність обласної «Просвіти» за 2013-2017 роки.

Це ювілейне видання охоплює період розвитку найпопулярнішої культурно-освітньої організації від часів польської (1917-1939 рр.), німецької (1942-1943 рр.) окупації та третього відродження «Просвіти» від 29 вересня 1988 року, коли на Рівненському комбінаті «Азот» створили «Товариство шанувальників української мови і культури ім. Т. Шевченка». Ця книга вмістила понад 100 статей – спогадів живих учасників великих днів – спогадів державотворення, з їх власним баченням й оцінкою подій та явищ буремного часу, а також подвижників, хто вже відійшов у засвіти, залишивши для нащадків безцінні матеріали про суворий досвід минулих літ, коли кожен проходив свій, визначений Богом шлях.

Унікальна організація, попри утиски й репресії з боку всляких поневолювачів, невтомно «сіяла світло» й нині підносить національну свідомість через просвітянство. Зібрання розраховане на широке коло свідомих українців. Видання красиве зовні та неймовірно змістовне всередині, адже там зібраний багатий історичний і мемуарний матеріал про сотні українських патріотів краю, які впродовж століття йшли одним шляхом – шляхом любові до української мови, культури, освіти.

Згодом до слова запросили голову Рівненського обласного об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Т. Шевченка, заслуженого вчителя України, упорядника ювілейного видання Івана Ветрова, який розповів, що це видання стало ще одним

як нація. Іван Васильович подарував декілька примірників видання бібліотекам Сарненщини, а також нагородив почесними грамотами за активну просвітянську діяльність, громадянську позицію, патріотизм, розбудову української державності та з нагоди 150-річчя від дня створення ВУТ «Просвіта» в Україні та 100-річчя – на Рівненщині степанський народний хор «Просвіта» (керівник Роман Скачко), голову Сарненського районного об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, відому в краї поетесу Надію Свищевську й оголосив, що невдовзі найвищою нагородою товариства – медаллю «Будівничий України» – нагородять заступницю голови районної організації «Просвіта», члена Всеукраїнської спілки журналістів і краєзнавців України Раїсу Тишкевич. У свою чергу Надія Михайлівна та Раїса Костянтинівна розповіли про історію утвердження просвітянського руху в районі. До речі, їх творчі доробки теж увійшли в скарбницю видання.

«Здобути, або не бути!» – так, без вагань, заявив про себе уродженець села Тинне 94-річний Степан Бакунець. Щоправда, справжнє ім'я цього чоловіка Олександр Шмалюх, який разом із дружиною завітав на цей захід із с. Кураш Дубровицького району, де нині проживає. Справжній і відважний українець розповів про свою дивовижну боротьбу за розбудову незалежності, яка тривала впродовж усього життя і продовжується нині. Степан Сидорович напророкував, що найближчим часом наше Полісся розквітне садом, а ми житимемо якнайкраще.

Історичні пам'ятки рідного краю – це невичерпне джерело, яке збагачує просвітянську діяльність, дає відчуття власної причетності й відповідальності за його долю; забезпечує наступність поколінь. Цікавим для дослідників і краєзнавців є селище Степань. Згідно зі статтею 32 Закону України «Про охорону культурної спадщини», воно входить у перелік історичних населених місць України. А ще жителі, й не тільки, щирою любов'ю завдячують народному аматорському хору «Просвіта», який розпочав свою діяльність ще у 1944 році. Присутні мали унікальну можливість почути й побачити цей безцінний колектив у стінах сарненської книгозбірні. Про історію степанської «Просвіти» та заснування однойменного хору розповіла голова селищної організації Ольга Карпович, а згодом колектив порадував піснями, пов'язаними з історичним встановленням української державності й прагненням незалежності.

Привітати колеґ зі знаменною культурною подією завітала й голова Дубровицького районного об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Людмила Берестень. До вітальних слів приєдналася й заступник голови Сарненської РДА Наталя Параниця, яка наголосила на значущості видання, яке об'єднало духовні скарби з нами – багатим і сильним народом.

Варто наголосити, що можливості обласної «Просвіти» невичерпні, а поле її діяльності – безмежне. Тож працюймо разом на добро держави і її просвітителів, а видання наукових статей і спогадів – «Просвітянське сто-

кроком державотворення, адже в просвітянській організації в усі часи єдиною й основною метою було утвердження власної ідентичності, за якою наша культура, мова, генетика, культурний спадок виокремлюють-

кових статей і спогадів – «просвітянське століття Рівненщини» - допоможе примножити культурну спадщину нашої неньки України!

Василь ТИТЕЧКО.
Фото Василя СОСЮКА.

